

Livbolagens prestation

Återbäringsräntornas utveckling 1986 - 2012

Meryem Savas

2012-02-10

Innehållsförteckning

Indelning.....	2
Avkastningsskatt.....	2
Pensionsförsäkring	3
Besparingsperiod: 1986 till 2012.....	3
Besparingsperiod: 1991 till 2012.....	4
Besparingsperiod: 1996 till 2012.....	4
Besparingsperiod: 2001 till 2012.....	5
Besparingsperiod: 2006 till 2012.....	5
Resumé.....	6
Livbolagens enskilda prestation	7
Kapitalförsäkring	8
Besparingsperiod: 1986 till 2012.....	8
Besparingsperiod: 1991 till 2012.....	9
Besparingsperiod: 1996 till 2012.....	9
Besparingsperiod: 2001 till 2012.....	10
Besparingsperiod: 2006 till 2012.....	10
Resumé.....	11

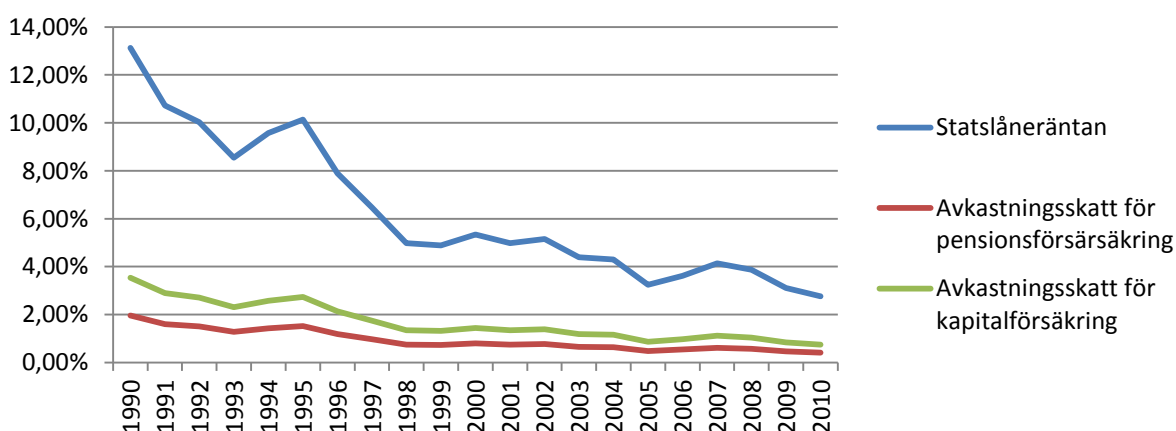
Indelning

Rapporten avser Livbolagens utveckling av återbäringsräntor brutto och netto efter kostnad och skatt. Data för återbäringsräntorna har hämtats från Svensk Försäkring. Historisk data av statslåneräntorna kommer från Riksgäldens hemsida vilket används för avdrag av avkastningsskatten för pensions- och kapitalförsäkring. De tillverkliga kostnaderna hos livbolagen är ej publicerade varför tre olika kostnadsprocent visas på 0, 0.5 och 1 procent.

Urvalet för de valda livbolagen beror på de tillgängliga data som fanns på Försäkringsförbundet. Figurernas värden baseras på återbäringsräntorna från följande bolag: AMF Pension, Handelsbanken Liv, KPA Pensionsförsäkring, Folksam, Länsförsäkringar, Nordia Livförsäkring, SEB Trygg Liv Gamla och slutligen Skandia Liv AB om inget annat sägs.

Avkastningsskatt

Den schablonbaserade avkastningsskatten infördes 1991. Innan dess beskattades inte pensions- och kapitalförsäkring. Undantag är 1986 då regeringen fick igenom en engångsskatt på 5 procent på livförsäkringsbolagens förmögenheter som dock inte påverkade den enskilda försäkringen. Avkastningsskatten baseras sig på statslåneräntan, vilket sätts varje månad. Det årliga genomsnittsvärdet på statslåneräntan används vid beskattning av nästkommande års kapitalavkastning. Storleken på avkastningsskatten varierar beroende på om det är en pensions- eller kapitalförsäkring. Avkastningsskatten avseende pensionsförsäkring är 15 procent av statslåneräntan och 27 procent för en kapitalförsäkring.

Figur 1: Avser statlåneräntans utveckling och avkastningsskattens storlek för pensions- och kapitalförsäkring.

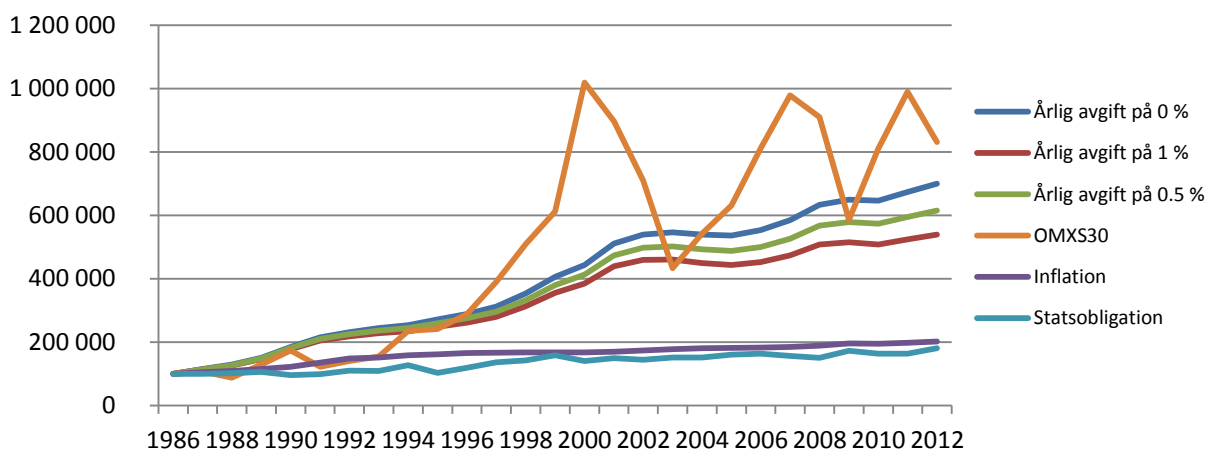
Statlåneräntans fall i Figur 1 innebär att andrahandsmarknaden av statsobligationer med löptiden på minst 5 år har sjunkit markant de senaste 20 åren.

Pensionsförsäkring

Livbolagens förvaltning av återbäringsräntor jämfört med den generella finansiella utvecklingen varierar mycket under åren lopp. Figuren nedan beskriver vad livbolagen har genererat för återbäringsräntor och hur kapitalet har utvecklats från olika startpunkter på besparingen. Avkastningsskatten avseende pensionsförsäkring är avdragen i samtliga figurer. För bättre förståelse av de årliga avgifternas betydelse som livbolagen taxerar plottas även tre kurvor med en årlig avgift på 0, 0.5 respektive 1 procent på återbäringsräntorna. Som representation av den finansiella utvecklingen plottas den svenska aktiemarknadens utveckling genom OMXS30 vilket är en kapitalviktat indexkurva för de 30 mest omsatta aktierna på Stockholmsbörsen. Dessutom visas en svensk statsobligation med löptiden till 7 till 10 år och slutligen inflationsutvecklingen. Det initiala investeringsbeloppet i samtliga figurer är 100 000 SEK.

Besparingsperiod: 1986 till 2012

Aktiekurvan i Figur 2 är mycket volatil och visar tydligt de ekonomiska kriser som härjat i samhället genom kraftiga nedgångar. Utvecklingen av livbolagens återbäringsräntor har en aktsam och en säkrare tillväxt. Sett ur en lång tidshorisont genererar de dock avsevärt mindre slutkapital.

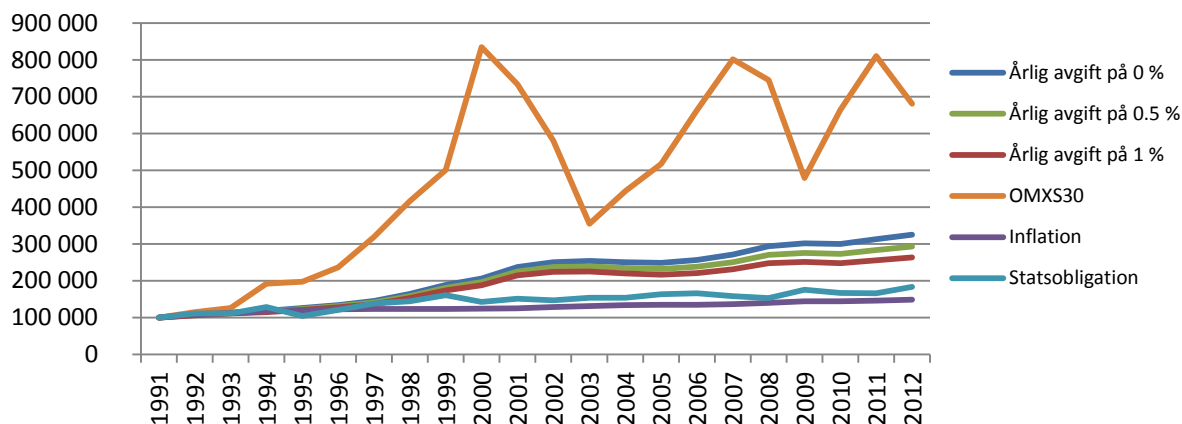

Figur 2: En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avgiftsskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingsperioden 1986 till och med 2011.

Grafen visar tydligt hur de årliga avgifterna påverkar det slutgiltiga kapitalet. En årlig avgift på 1 procent på kapitalet motsvarar drygt att 23 procent av hela kapitalvärdet går till avgifter. För ett initialt besparingsbelopp på 100 000 SEK motsvarar det en avgift på över 160 000 SEK under besparingsperioden 1986 till och med 2011. Vid en årlig avgift på 0.5 procent motsvarar avgiften strax över 85 000 SEK för samma tidsperiod. Aktiekurvan i grafen visar ett slutgiltigt kapitalvärde på drygt 830 000 SEK. Vid försäljning av aktierna tillkommer en realisationsvinstskatt på 30 procent, vilket skulle resultera i slutgiltigt kapitalvärde på ca 610 000 SEK. Återbäringsräntornas prestation under denna tidshorisont är väldigt framgångsrik och genererar ett högre slutkapital för pensionsförsäkring med en årlig avgift på 0.5 procent till livbolagen än aktiekurvan efter betald skatt. Dels genererades högre återbäringsräntor i början av tidshorisonten, och dels betalades ingen avkastningsskatt fram till 1991 vilket har höjt nivån på kurvan och slutresultatet. Se Figur 2 för förtydligande.

Besparingsperiod: 1991 till 2012

Figur 3 med påbörjad besparingsperiod 1991 skiljer sig från föregående figur med sparhorisonten 1986 till 2012 genom att aktiekurvan ligger i en mycket högre nivå än återbäringsräntorna med avdragen avkastningsskatt för pensionsförsäkring. De höga avkastningarna på återbäringsräntorna åren fram till 1991 har gått förlorat och livbolagen lyckas inte komma ifatt aktiekurvan.

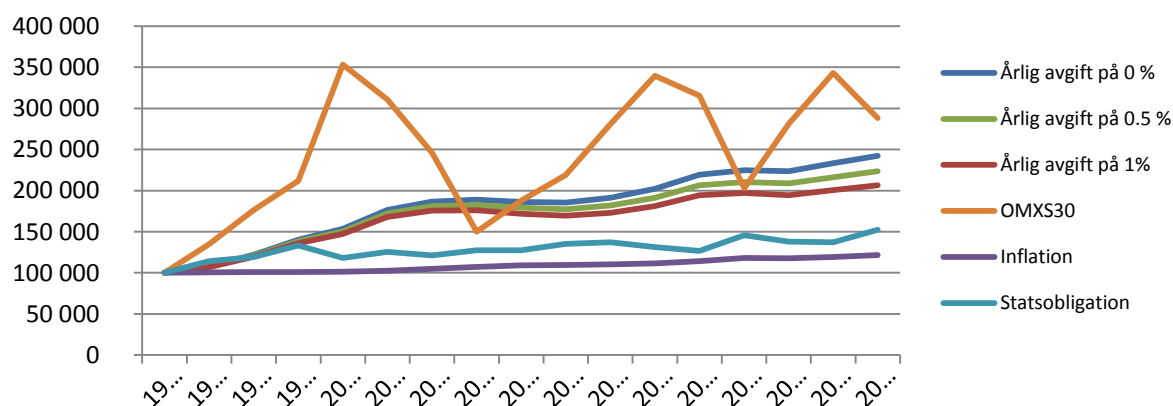

Figur 3: En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avgiftsskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1991 till och med 2011.

Kapitalvärdet erhållen av aktiekurvan blir avsevärt högre än återbäringsräntorna. Aktiekurvans kapitalvärde med avdragen reavinstskatt blir på 15 års sparande drygt 500 000 SEK medan återbäringsräntornas genererat 325 000 SEK med frånräknat avkastningsskatt, utan hänsyn till årlig avgift.

Besparingsperiod: 1996 till 2012

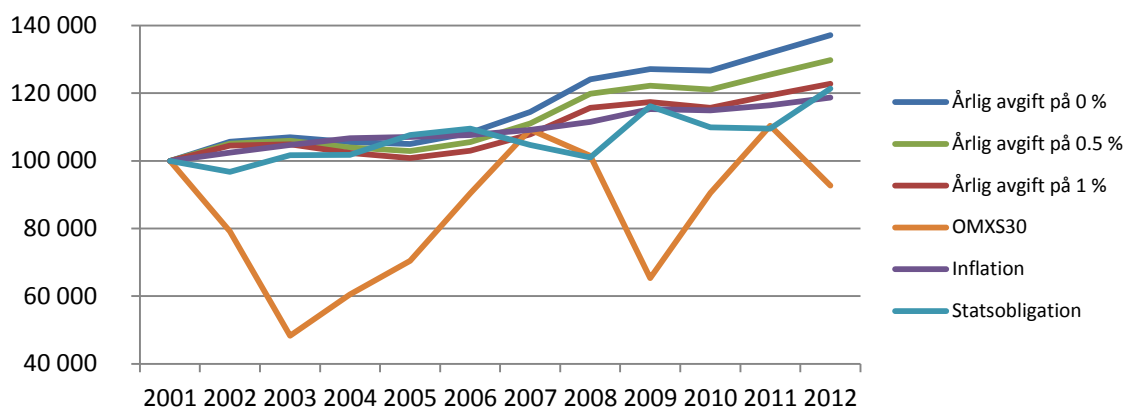
Vid ett påbörjat sparande 1996 hamnar aktiekurvan i vissa perioder under återbäringsräntorna men hämtar sig i slutet på analysperioden. Den årliga avkastningen av återbäringsräntorna för pensionsförsäkring utan någon hänsyn till de årliga kostnaderna är 5.7 procent. Aktiekurvans årliga avkastning är 6.8 procent utan hänsyn till reavinstskatten och med den skatten frändragen 5.4 procent.

Figur 4: En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avkastningsskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1996 till och med 2011.

Besparingsperiod: 2001 till 2012

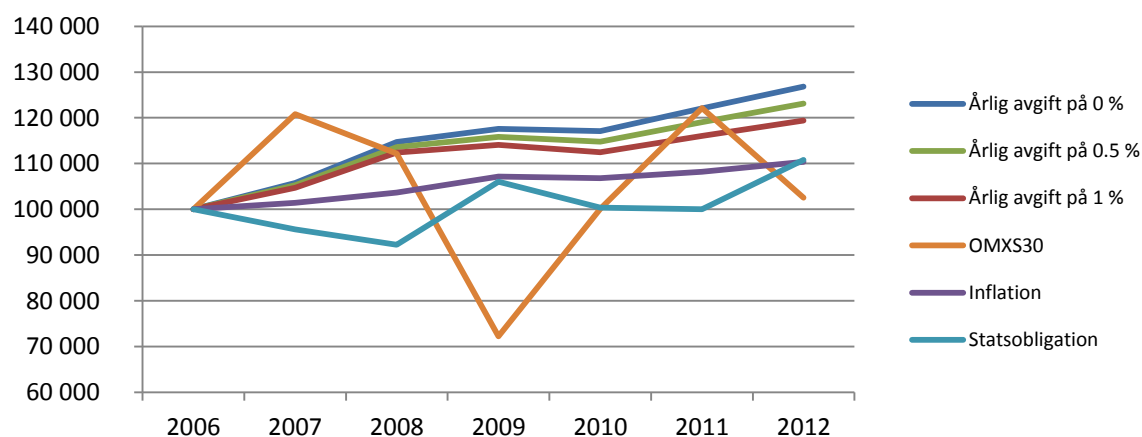
Aktieutvecklingen får en väldigt dålig start på besparingsperioden och hinner inte återhämta sig under tidshorizonten. OMXS30 presterar därmed mycket sämre än livbolagens besparing avseende pensionsförsäkring. Den 10-åriga snittavkastningen för aktiekurvan blir svagt negativ på -0.7 procent. Även livbolagens prestation är dålig med den lägsta årliga snittavkastningen för samtliga undersökta tidsperioderna på 2.9 procent för besparing som avser pensionsförsäkring.

Figur 5: En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avkastningsskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 2001 till och med 2011.

Besparingsperiod: 2006 till 2012

Besparingsperioden 2006 till och med 2011 är inte alltför ljus för aktiemarknaden. Kurvan är mycket volatil genom de stora ned- och uppgångarna. Den årliga snittavkastningen slutar på ynkliga 0.4 procent.

Figur 6: En jämförelse av utvecklingen av återbäringsräntor med avdragen avkastningsskatt för pensionsförsäkring med olika årliga avgifter, inflation, OMXS30 och en svensk statsobligation (7-10 år). Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 2006 till och med 2011.

Genomsnittsavkastningen är även låg för återbäringsräntorna där den ligger på 4 procent för besparingsformen som avser pensionsförsäkring utan hänsyn till årliga avgifter.

Resumé

Den årliga genomsnittavkastningen baserat på de olika besparingstiderna tyder på att livbolagen presterat mycket sämre de senaste åren. Sämst är det mellan tidsperioden 2001 till och med 2011. Det beror mycket på de ekonomiska kriser som härjat under perioden. Den årliga avkastningen ökar något i den sista perioden vilket kanske tyder på att vi går mot ljusare tider. Tabellerna nedan sammanfattar figurernas värden.

Sparande	OMXS30		Pensionsförsäkring		
	Utan skatteavdrag	Avdragen reavinstskatt	Årlig avgift på 0 %	Årlig avgift på 0.5 %	Årlig avgift på 1 %
1986-2011	8,5 %	7,2 %	7,8 %	7,2 %	6,7 %
1991-2011	9,6 %	8,0 %	5,8 %	5,2 %	4,7 %
1996-2011	6,8 %	5,4 %	5,7 %	5,2 %	4,6 %
2001-2011	-0,7 %	-0,7 %	2,9 %	2,4 %	1,9 %
2006-2011	0,4 %	0,3 %	4,0 %	3,5 %	3,0 %

Tabell 1: Den årliga snittavkastningen för sparare som påbörjat besparingen vid olika tidpunkter till och med 2011.

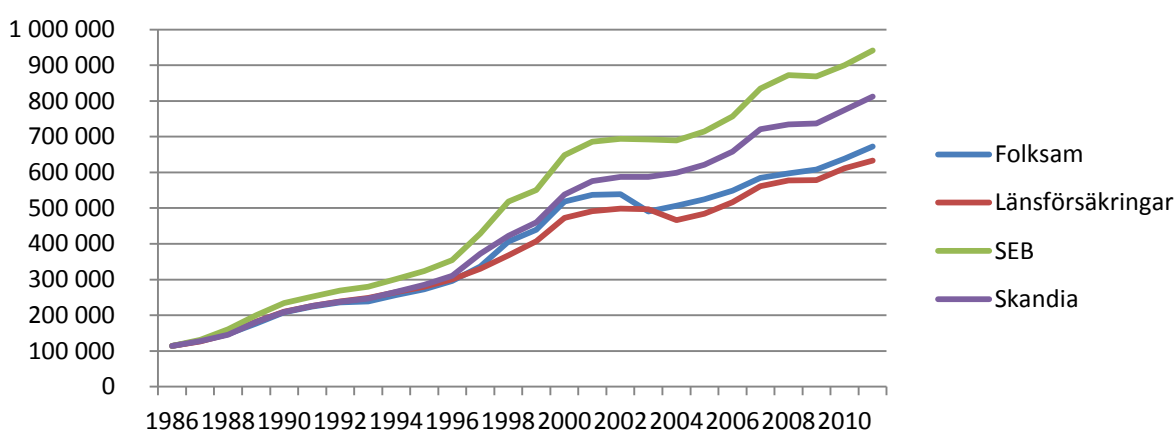
De slutgiltiga kapitalvärdena för ett initialt belopp på 100 000 SEK vid besparingstiden start kan ses i Tabell 2.

Sparande	OMXS30		Pensionsförsäkring		
	Utan skatteavdrag	Avdragen reavinstskatt	Årlig avgift på 0 %	Årlig avgift på 0.5 %	Årlig avgift på 1 %
1986-2011	831 179	611 826	700 413	614 829	539 348
1991-2011	680 598	506 418	325 284	292 784	263 392
1996-2011	288 035	231 624	242 272	223 600	206 284
2001-2011	92 698	92 698	137 148	129 791	122 794
2006-2011	102 519	101 763	126 845	123 087	119 422

Tabell 2: Det slutgiltiga kapitalvärdet efter besparingsperioden för ett initialt belopp på 100 000 SEK.

Livbolagens enskilda prestation

Nedan kommer ett kort stycke som avser de olika Livbolagens enskilda prestation. Fullständig data mellan tidsperioden 1986 och 2011 fanns endast till de bolag som visas i Figur 7, vilket är anledningen till urvalet. Figur 7 visar tydligt att bolagen utan hänsyn till de årliga avgifterna presterar olika bra. Bäst ligger SEB Trygg Liv Gamla till med ett årligt snittvärde från 1986 till och med 2011 på 9.0 procent på återbäringsräntan med frångången avkastningsskatt för pensionsförsäkring. Skandias årliga snittvärde är 8.4 procent. Sämst har Folksam och Länsförsäkringar presterat med respektive snittvärde på 7.6- samt 7.4 procent. Den procentuella skillnaden mellan bolagen kan tyckas vara liten, dock blir det en stor skillnaden på besparingen i kronor. På ett initialt kapital på 100 000 kr blir skillnaden mellan den bäst och sämst presterande livbolagen en värdeskillnad på ca 293 000 kr efter 25 år besparing.

Figur 7: Utveckling av initialt kapital på 100 000 med avseende på Livbolagens återbäringsräntor med avdrag av avkastningsskatten för pensionsförsäkring.

Sett under olika tidsperioder har SEB Trygg Liv Gamla överlag presterat bäst tätt följt av Skandia. Dock är SEB sedan 1997 stängt för nyteckning. (För de befintliga spararna presterade SEB Trygg Liv Gamla något sämre än Skandia under perioden 2001-2011 och något bättre för den sista besparingsperioden.)

Sparande	De enskilda bolagens prestation av snittavkastningen					
	Folksam	Länsförsäkringar	Salus Ansvar	SEB	Skandia	Medel
1986-2011	7,6 %	7,4 %	-	9,0 %	8,4 %	7,8 %
1991-2011	5,7 %	5,4 %	-	6,9 %	6,7 %	5,8 %
1996-2011	5,9 %	5,3 %	3,2 %	7,0 %	6,9 %	5,7 %
2001-2011	2,4 %	2,7 %	0,7 %	-	3,8 %	2,9 %
2006-2011	4,2 %	4,6 %	1,4 %	-	4,6 %	4,0 %

Tabell 3: Årliga genomsnittsavkastningen av återbäringsräntorna med avdrag av avkastningsskatt för pensionsförsäkring för olika livbolag och tidsperioder.

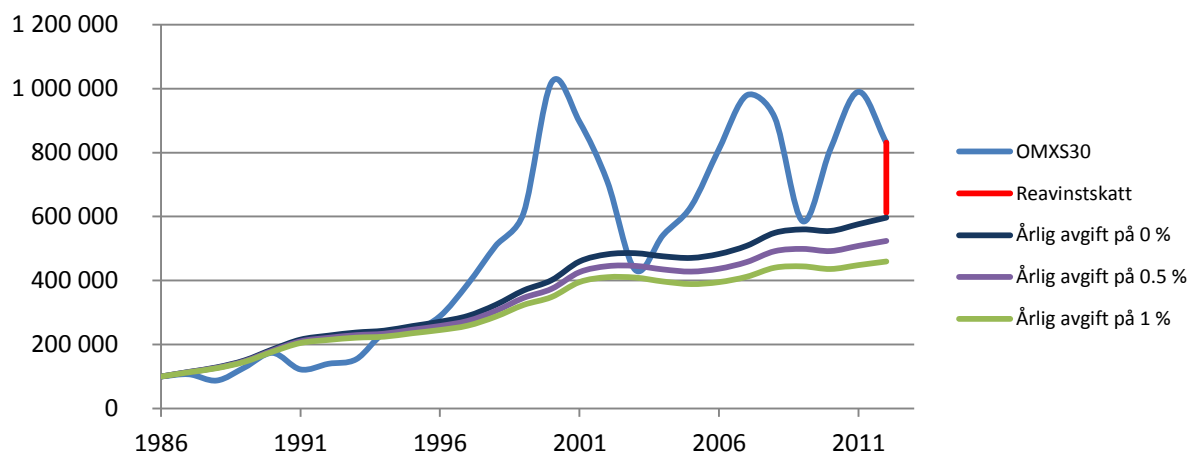
För en mer korrekt jämförelse av livbolagens prestation måste undersökningen kompletteras med fullständig data från samtliga aktiva livbolag bestående av återbäringsräntorna och de enskilda bolagens årliga avgifter. Undersökningen borde även utökas med årliga påbörjade besparingsperioder från 1986 till och med 2011 istället för var femte, för att hänsyn till all data som bidrar till en mer rättvis värdering. Något som bör vara i åtanke vid val av livbolag är att den årliga avgiften kan variera mycket mellan bolagen vilket självklart påverkar det slutgiltiga genomsnittsavkastningen som faktiskt erhålls. Även den generella livslängd som bolagen räknar med vid utbetalning av kapitalet har en stor inverkan. Utbetalningen av besparingen per månad minskar avsevärt ju högre medellivslängd bolagen antar. Många pensionärer missar därmed stor del av besparingskapitalet vid tidig bortgång och korta efterlevnadsgarantier.

Kapitalförsäkring

Samtliga livbolag erbjuder ett privat sparande i form av kapitalförsäkring. Den genererade avkastningen erhålls genom att avkastningsskatten för kapitalförsäkring dras av från återbäringsräntorna och slutsumman är därmed beskattad vid utbetalningen. Besparingsformen uppmuntras då skatten ofta är mer förmånlig än sparande av aktier. Nedan kommer en jämförelse av resultatet av kapitalförsäkring jämfört med aktiekurvan för olika sparperioder. Precis som ovan kommer figurerna visa hur de olika årliga avgifterna på 1 respektive 0.5 procent i livbolagen påverkar det slutgiltiga värdet av kapitalförsäkringen. Initiala kapitalet är 100 000 SEK i samtliga figurer.

Besparingsperiod: 1986 till 2012

Aktiekurvan som representerat av OMXS30 genererar ett avsevärt högre värde på det initiala beloppet än livbolagens kapitalförsäkring dock blir den slutgiltiga differensen liten efter avdrag av reavinstskatten på aktiekapitalet. Storleken på reavinstskatten är markerat med rött i figur 8.

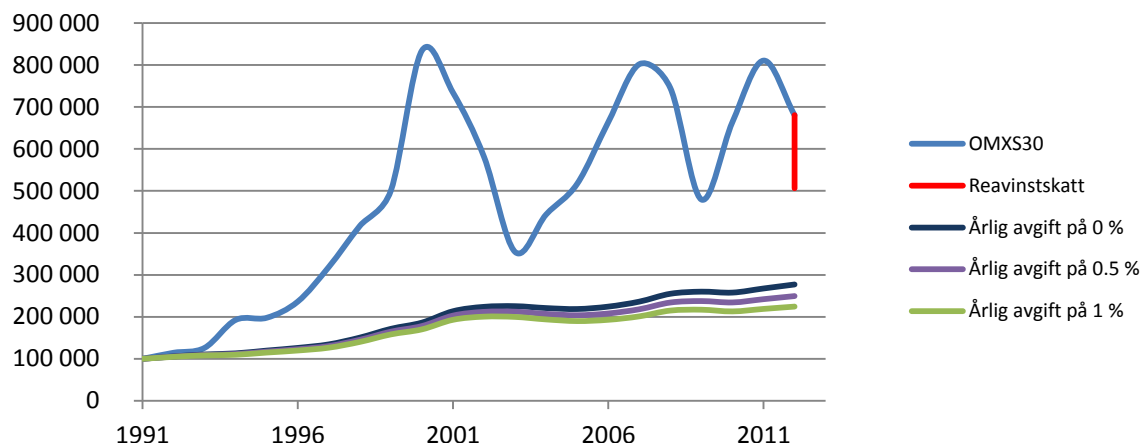

Figur 8: En jämförelse av återbäringsräntornas utveckling med avdragen avkastningsskatt för kapitalförsäkring med olika årliga avgifter till Livbolag och det svenska aktieindexet OMXS30. Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1986 till och med 2011.

Efter 20 års besparing är skillnaden mellan aktiekurvans prestation med avdragen reavinstskatt och genomsnittsvärdet för livbolagens kapitalförsäkring utan årlig avgift drygt 15 000 SEK för ett initialt belopp på 100 000 SEK. Denna differens blir dock lite större efter avdrag för livbolagens årliga avgifter. Grunden till livbolagens relativt framgångsrika resultat beror mycket på att en kapitalförsäkring ej beskattades under tidsperioden 1987 till 1990.

Besparingsperiod: 1991 till 2012

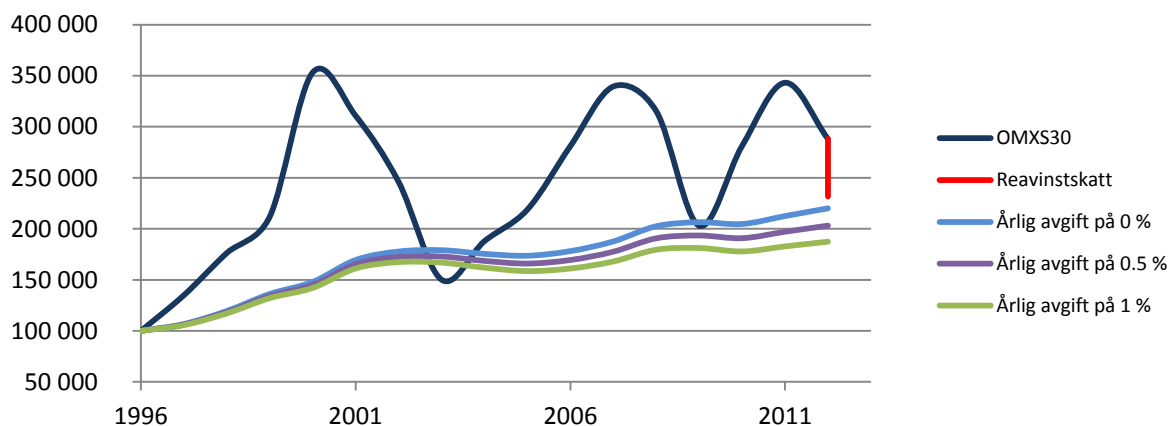
För aktiekurvan omfattar denna tidshorisont den bästa årliga snittavkastningen. Differensen mellan aktiekurvan och livbolagens prestation har ökat markant i och med att återbäringsräntorna beskattas under hela perioden. Skillnaden mellan aktiekurvan efter avdragen reavinstskatt på aktiekurvan och kapitalförsäkring utan årlig avgift till livbolagen är drygt 230 000 SEK. Det rödmarkerade i figuren är storleken på reavinstskatten som dras av.

Figur 9: En jämförelse av återbäringsräntornas utveckling med avdragen avkastningsskatt för kapitalförsäkring med olika årliga avgifter till Livbolag och det svenska aktieindexet OMXS30. Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1991 till och med 2011.

Besparingsperiod: 1996 till 2012

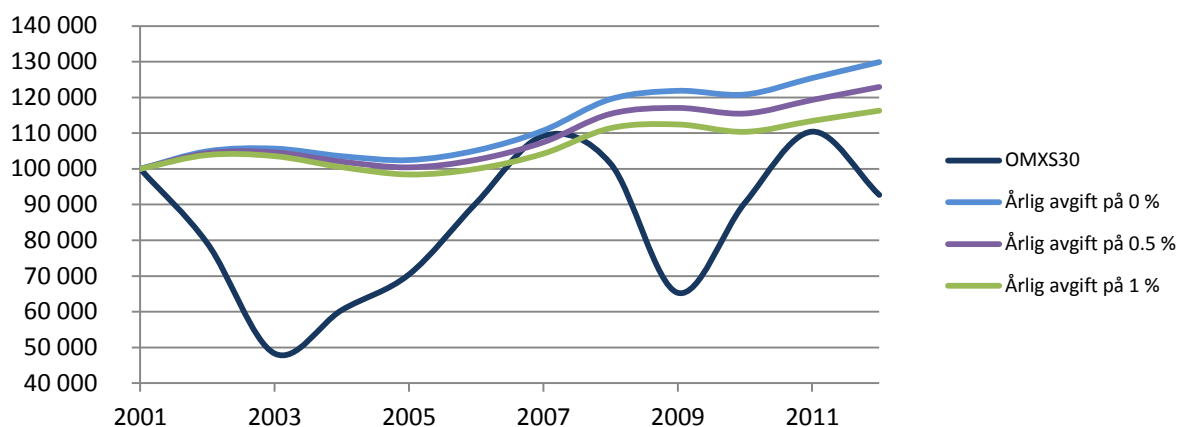
I och med att man går miste om den stadigt positiva avkastningen från 1990-1995 vid en påbörjad besparing 1991 blir avkastningen under denna period avsevärt mindre jämfört med föregående tidsperiod. Den volatila aktiekurvan hamnar periodvis under kapitalförsäringen, men hinner återhämta sig. Det slutgiltiga kapitalvärdet blir något högre för aktiespararna efter reavinstskatt.

Figur 10: En jämförelse av återbäringsräntornas utveckling med avdragen avkastningsskatt för kapitalförsäkring med olika årliga avgifter till Livbolag och det svenska aktieindexet OMXS30. Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 1996 till och med 2011.

Besparingsperiod: 2001 till 2012

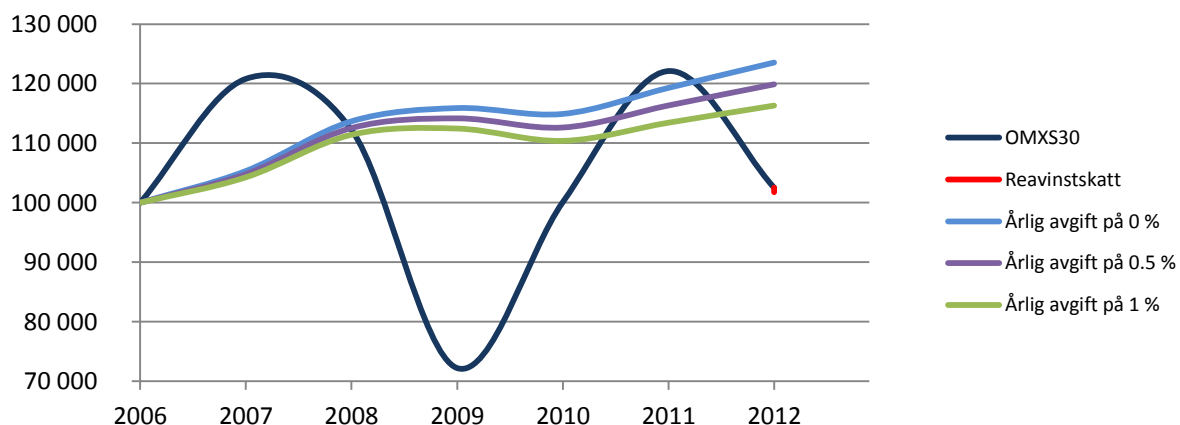
De finansiella kriserna de senaste 10 åren har bidragit till att aktiekurvans inte varit lönsam för sparare som påbörjat besparingen 2001. Den totala årliga snittavkastningen under perioden ligger negativt på -0.7 procent. Även kapitalförsäkringen har det sämsta snittresultatet på 2.4 procent. Reavinstskatten saknas i figur 11, eftersom ingen vinst utan förlust har genererats.

Figur 11: En jämförelse av återbäringsräntornas utveckling med avdragen avkastningsskatt för kapitalförsäkring med olika årliga avgifter till Livbolag och det svenska aktieindexet OMXS30. Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 2001 till och med 2011.

Besparingsperiod: 2006 till 2012

Även under den sista besparingsperioden har det varit mer lönsamt med kapitalförsäkring än besparing i aktier. Aktiekurvan återhämtar sig från krisen 2008 för att sedan falla igen. Det genererar dock en positiv avkastning som är väldigt litet.

Figur 12: En jämförelse av återbäringsräntornas utveckling med avdragen avkastningsskatt för kapitalförsäkring med olika årliga avgifter till Livbolag och det svenska aktieindexet OMXS30. Det initiala beloppet är 100 000 SEK och avser besparingstiden 2006 till och med 2011.

Resumé

De flesta är medvetna om att aktiebesparing är en mer riskfylld besparingsform, vilket figurerna ovan tydligt beskriver. Historiskt har det dock visat sig att vara mer lönsamt, framförallt under en längre tidshorisont och med en aktiv förvaltare som lyckas passa in försäljning och köp vid ned- och uppgång kan det gå riktigt bra.

Livbolagens prestation av kapitalförsäkring har med tiden blivit sämre. Det beror dels på att återbäringsräntorna inte beskattades innan 1991 men även på en försämring av bruttoresultatet på återbäringsräntorna de senaste åren. Tabellerna nedan visar att aktiekurvan med frångången reavinstskatt har varit mer lönsam än kapitalförsäkring under de tre första och längsta startperioderna.

För de två senaste påbörjade besparingarna är kapitalförsäkring än så länge att föredra, dock är aktiekurvan volatil och vid en längre besparingsperiod än fram till 2012 skulle aktiekurvans genomsnittsprestation kunna förbättras till det bättre alternativet även där.

Sparperiod	OMXS30		Kapitalförsäkring		
	Utan skatteavdrag	Avdragen reavinstskatt	Årlig avgift på 0 %	Årlig avgift på 0,5 %	Årlig avgift på 1 %
1986-2011	8,5 %	7,2 %	7,1 %	6,6 %	6,0 %
1991-2011	9,6 %	8,0 %	5,0 %	4,4 %	3,9 %
1996-2011	6,8 %	5,4 %	5,1 %	4,5 %	4,0 %
2001-2011	-0,7 %	-0,7 %	2,4 %	1,9 %	1,4 %
2006-2011	0,4 %	0,3 %	3,6 %	3,1 %	2,6 %

Tabell 4: Den årliga snittavkastningen för sparare som påbörjat besparingen vid olika tidpunkter till och med 2011.

Sparperiod	OMXS30		Kapitalförsäkring		
	Utan skatteavdrag	Avdragen reavinstskatt	Årlig avgift på 0 %	Årlig avgift på 0,5 %	Årlig avgift på 1 %
1986-2011	831 179	611 826	596 791	523 869	459 555
1991-2011	680 598	506 418	277 160	249 469	224 425
1996-2011	288 035	231 624	220 035	203 077	187 350
2001-2011	92 698	92 698	129 889	122 921	116 295
2006-2011	102 519	101 763	123 540	119 879	116 310

Tabell 5: Det slutgiltiga kapitalet för sparare som påbörjat besparingen vid olika tidpunkter till och med 2011 med ett initialt belopp på 100 SEK.